

L'inspecturat da vischnancas infurmescha
Gemeindeinspektorat informiert Gemeinden

Nova classificaziun da las vischnancas en gruppas da forza finanziaria davent dal 1. da schaner 2000

Il 7 da favrer 1999 ha il pievel grischun acceptà la revisiun parziala da la lescha davart la gulivaziun da finanzas. La lescha revedida va en vigur il 1. da schaner 2000. Per quest termin ha la regenza fatg ina nova calculaziun da la forza finanziaria sco er da la gulivaziun da la forza fiscala tenor ils novs principis. Tras quai vegn interrupta per ina giada la perioda da classificaziun da dus onns. La nova perioda da dus onns s'extenda sin ils onns 2000 e 2001.

Perfecziunà la clav da la forza finanziaria

Sco punct principal da la revisiun da la lescha è vegnida perfecziunada la clav da la forza finanziaria. Las vischnancas vegnan gea classifitgadas en tschintg gruppas da forza finanziaria. Questa classificaziun en gruppas vegn resguardada per regla per fixar las subvenziuns chantunalas ed è decisiva per il dretg sin contribuziuns da gulivaziun da finanzas. Criteris per la classificaziun èn la forza fiscala, la grevezza fiscala ed il basegn finanziel d'ina vischnanca.

Sco che quai è gia il cas per ils retgavs dals tschains d'aua, vegnan er resguardadas da nov las entradas ord las prestaziuns da cumpensaziun per perditas da l'utilisaziun da la forza idraulica (sco p. ex. la bunificaziun per la Greina) per eruir la forza fiscala.

Tar la fixaziun da la grevezza fiscala vegn la muntada dal pe da taglia reducida per in terz ed applitgà il pe da taglia en media da dus onns. Uschia vegn evità ch'il pe da taglia vegn augmentà per cuntanscher ina gruppa da forza finanziaria pli favuravla.

Il basegn finanziel vegn calculà da nov a basa dal basegn fundamental, dal dumber dals scolars e da la surfatscha. Ils davosnumnads indicaturs remplazzan ils facturs da fin uss: las expensas da scola sco er las expensas per paralavinas e rempars.

Ginfo en servetsch da la statistica da finanzas

Nossa brochura d'infurmaziun serva regularmain sco organ per communitgar las datas da finanzas da las vischnancas. Ultra dals resultats da la classificaziun da la forza finanziaria vegnan communitgads la primavaira mintgamai ils pli novs indicaturs dals quintes annuals da las vischnancas. Las cifras per 1997 èn vegnidas publicadas il mars 1999. Las indicaziuns per 1998 cumparan la primavaira da l'onn 2000.

Cuntegn:

- Vischnancas tenor las gruppas da forza finanziaria 2000 e 2001
- Dapli vischnancas flaihlas da finanzas
- Gulivaziun da la forza fiscala per in terz da las vischnancas
- Indicaziuns davart las occurenzas da scolaziun e curs

V ischnancas tenor gruppas da forza finanziaria 2000 - 2001

Gruppa 1	Gruppa 2	Gruppa 3	Gruppa 4	Gruppa 5
Andeer	Alvaschagn	Alvagni	Almen	Braggio
Arosa	Ardez	Bever	Andiaast	Bravuogn
Calantgil	Avras	Bondo	Arvigo	Calfreisen
Casti	Cama	Breil	Bivio	Camuns
Claustra-Serneus	Cunter	Brinzauls	Buseno	Castiel
Cuira	Domat	Brusio	Castasegna	Cauco
Farera	Falera	Castaneda	Casti-Vargistagn	Clugin
Flem	Filisur	Cazas	Castrisch	Duvin
La Punt-Chamues-ch	Glion	Farschno	Churwalden	Fanas
Laax	Grono	Favugn	Conters e.P.	Flerda
Maiavilla	Haldenstein	Fläsch	Cumbel	Fuldera
Murmarrera	Jenins	Ftan	Degen	Furna
Pigniu	Lantsch	Giuvaulta	Donat	Lon
Puntraschigna	Lavin	Grüsch	Fideris	Lü
Runtgaglia	Lostallo	Igis	Flond	Mastrils
Samedan	Madulain	Jenaz	Guarda	Maton
Samignun	Medel (Lucmagn)	Küblis	Ladir	Medel (Valragn)
San Murezzan	Parpan	Langwies	Leggia	Mut
Schlarigna	Pasqual	Lüen	Lumbrein	Pagig
Segl	S-chanf	Malans	Luven	Patzen-Farden
Silvaplana	Scuol	Mesauc	Luzein	Peist
Soazza	Seglias	Mulegns	Maladers	Pitasch
Sur (Valragn)	Stampa	Mustér	Malix	Praden
Tarasp	Tavau	Panaduz	Masagn	Purtagn
Vaz	Tschlin	Pigneu	Molinis	Razén
Ziràn-Reschen	Tujetsch	Puschlav	Mon	Riein
	Tusaun	Ramosch	Morissen	Rueun
	Val S. Pieder	Riom-Parsonz	Müstair	Sarn
	Vicosoprano	Roveredo	Nufenen	Says
	Zernez	Ruschein	Pratval	Sched
	Zuoz	Saas e.P.	Preaz	Selma
		Salouf	Rossa	Sevgein
		San Vittore	Roten	St. Ant.-Ascharina
		Savognin	Sagogn	St. Antönien
		Scharàns	Schlans	St. Martin
		Schiers	Schmitten	St. Peter
		Schluain	Schnaus	Sta. Maria V.M.
		Sent	Seewis e.P.	Stussavgia
		Soglio	Siat	Surcasti
		Spleia	Sour	Tartar
		Stierva	Sta. Maria e.C.	Tenna
		Sumvitg	Surava	Tersnaus
		Sursaissa	Surcuolm	Tràn
		Susch	Tumegl	Tschappina
		Tinizong-Rona	Urmagn	Tschiertschen
		Trimmis	Valragn	Tschier
		Trin	Vella	Uors-Peiden
		Trun	Versomi	Valchava
		Tumein	Vignogn	Valendau
		Vaz sut	Vuorz	Valzeina
		Wiesen		Verdabbio
		Zizers		Veulden
				Vrin

Dapli vischnancas flaihlas da finanzas

Tenor ils resultats da la pli nova calculaziun daventan las differenzas tranter las vischnancas pli pitschnas concernent la forza finanziaria. Responsabla persuen-ter è en prima lingia la pli pitschna muntada giavischada dal pe da taglia. Vischnancas cun in aut ed in bass pe da taglia n'èn betg pli tenor l'index uschè lunsch ina ord l'autra. Tar var ina dunsaina da vischnancas cun grondas surfatschas ha l'integrasiun da la surfatscha gi per consequenza ina cifra d'index pli bassa.

Damai che pliras vischnancas han augmentà considerablain lur pe da taglia tranter 1997 e 1999 è il dumber da vischnancas da fermas finanzas (gruppas 1 e 2) sa reduci per saldo per 16. Cumbain che questas duas gruppas cumpiglian uss be pli 57 vischnancas abitan en quellas pli che la mesadad da la popula-ziun grischuna.

Gruppas da forza finanziaria		2000 / 2001	
	puncts d'index	dumber da vischnancas	abitants
Gruppa 1	120 e pli	26	61'731
Gruppa 2	100 - 120	31	40'452
Gruppa 3	80 - 100	52	57'622
Gruppa 4	60 - 80	50	16'024
Gruppa 5	sut 60	53	9'703

Da tge dependa la forza finanziaria?

La forza finanziaria da las vischnancas sa basa sin ils trais facturs forza fiscala, grevezza fiscala e basegn finanziel che vegnan resguardads mintgamai per in terz per eruir l'index da la forza finanziaria. Per eruir ils singuls facturs vegni fatg diever da las sequentas davosas basas disponibilas:

- **Forza fiscala:** Las entradas da taglia ed in quart dals tschains d'aua sco er da las prestaziuns da cumpensaziun per perditas da l'utilisaziun da la forza idraulica per persuna. En quest connex vegnan resguardadas las sequentas taglias: Taglias sin entradas e facultad da las persunas naturalas sco er las taglias sin gudogn, sin chapital e la taglia minimala da las persunas giuridicas tenor la tariffa chantunala dals davos dus onns disponibils, inclusiv ils supplements. En quels èn cuntagnidas las taglias a la funtauna, sin gudogn da liquidaziun e sin las expensas.
- **Grevezza fiscala:** Il pe da taglia communal en pertschients da la taglia chantunala simpla dals davos dus onns disponibils.

- **Basegn finanziel:** Quel sa cumpona dal basegn fundamental (import da basa da fr. 50'000.-- per vischnanca plus fr. 100.-- per abitant), d'in basegn a basa dal dumber da scolars e d'in basegn a basa da la surfatscha en relaziun da 30, 60 e 10.

 257 23 91

Sin quest numer da telefon pudais Vus pretender il fegl da calculaziun da Vossa vischnanca.

Las subvenziuns vegnan graduadas tenor la forza finanziaria

Per graduar las contribuziuns chantunals tenor la forza finanziaria è decisiva la classificaziun da las vischnancas en gruppas da forza finanziaria. La classificaziun ha per exempel per consequenza che vischnancas flaihlas da finanzas obtegnan pli autas contribuziuns vi da la salarisaziun da lur persunas d'instrucziun che vischnancas fermas da finanzas. Pli grondas che las graduaziuns èn e pli fitg che quai s'effectuescha tar ina midada da classa. Las pli impurtantas spezas da contribuziuns che vegnan graduadas tenor la forza finanziaria vegnan inditgadas en la survista suandanta.

Subvenziuns impurtantas dependentas da la forza finanziaria					
Spezia da contribuziun	Tariffa da contribuziun en %, graduada tenor las gruppas da forza finanziaria				
	1	2	3	4	5
Mesiraziun funsila	30	30	40	50	50
Planisaziuns localas	20	20	25	30	30
Salarisaziun dals magisters	20	28	37	46	55
Salarisaziun da las mussadras	10	20	30	40	50
Contribuziuns suppl. per la polizia da fieu	0	0	5	7.5	10
Construcziun da chasas da vegls e da tgira	50	53	57	61	65
Edifizis da scola	10	17.5	25	32.5	40
Construcziun da scolinas	0	0	0	40	40
Stabiliments da protecziun civila (publics)	15	17.5	20	22.5	25

Gulivaziun da la forza fiscala per in terz da las vischnancas

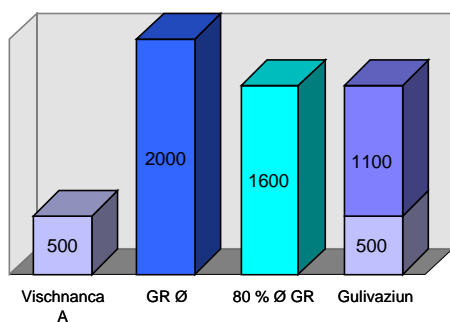
L'onn 1994 è la gulivaziun da la forza fiscala vegnida introducida sco criteri nov e fundamental dal sistem grischun da la gulivaziun da finanzas. La gulivaziun da la forza fiscala duai pussibilitar a las vischnancas cun ina forza fiscala relativa, q.v.d. entradas fiscalas e tschains d'aua per persuna, ch'èn sut la media chantunala, d'avischinar lur prestaziuns a la media. Las contribuziuns n'èn betg liadas ad in intent specific. Consequentamain na vegn betg prescrit a las vischnancas co ch'ils meds èn d'impunder.

La regenza dat la paisa principala sin la gulivaziun da la forza fiscala

Mez avust 1999 ha la regenza fixà las contribuziuns da gulivaziun per ils onns 2000 e 2001. La calculaziun è succedida tenor la basa legala revedida l'onn 1999. Per la gulivaziun da la forza fiscala è stada decisiva l'integraziun da las prestaziuns da cumpensaziun per las perditas da l'utilisaziun da la forza idraulica.

Dals circa 21 milliuns francs che stattan a disposiziun annualmain per la gulivaziun da finanzas duain 9.6 milliuns francs vegnir impundids per la gulivaziun da la forza fiscala. Uschia obtegna la gulivaziun da la forza fiscala ina pli gronda muntada en cumparegliaziun cun las contribuziuns a las ovras publicas, quai ch'è dal tutfatg en il senn da la revisiun da la lescha da 1993.

Uschia funcziuna la gulivaziun da la forza fiscala en la pratica:

Il retgav da taglia per persuna en la vischnanca A munta a fr. 500.-. La media chantunala munta a fr. 2'000.-. 80 pertschient èn fr. 1'600.-. L'import ch'è da gulivar tranter fr. 500.- e fr. 1'600.- munta pia a fr. 1'100.-. Per ina vischnanca cun 100 abitants correspunda quai a total fr. 110'000.-. La gulivaziun succeda dentant en mintga cas mo per ils prims 200 abitants.

Sin fundament da las pli novas calculaziuns obtegnan totalmain 73 vischnancas ina gulivaziun da la forza fiscala. Questas vischnancas disponan tuttas d'in pe da taglia d'almain 120% da la taglia chantunala simpla ed appartegnan a las vischnancas flaiavas da finanzas da las gruppas 4 e 5. Per ch'ina contribuziun possia vegnir condescrida, sto la forza fiscala da questas vischnancas esser essenzialmain sut la media chantunala. Sche quai è il cas, alur po la forza fiscala marcanta vegnir gulivada fin ad 80% tar las vischnancas da la gruppa da forza finanziaria tschintg e fin a 70% tar las vischnancas da la gruppa da forza finanziaria quatter. La regenza po augmentar u reducir questas tariffas da gulivaziun mintgamai per 10%. Tar la pli nova partiziun èn vegnidas applitgadas tariffas da gulivaziun dad 80% per las vischnancas da la gruppa da forza finanziaria 4 e da 90% per las vischnancas da la gruppa da forza finanziaria 5.

Or dal chalender da curs e d'occurrentzas

• Extract da la purschida comunabla da furnaziun supplementara SET Cuira, AGP e W & W-Informatik

- Comunicaziun da vischnancas en l' internet 1.9-99
- Approfundaziun en il dretg administrativ 30-9-99
- AGP radunanza annuala tranter auter infurmaziun davart la revisiun dal model d'ina lescha da construcziun 99 e dals models per reglaments d'avertura 99 7-10-99
- Seminari d'approfondaziun nov model da contabilitad 27 e 28-10-99
- Dieta publica davart la cussegliaziun da construcziun en il Grischun 26-11-99
- Dretg da dischoccupads 12-2-2000
- Certificaziun dad ISO e QM per vischnancas 29-2-2000

• Ulteriuras occurrenz

- Dieta attractivitat da lieu per vischnancas (SET) 8-10-99
- Occurrenza d'infurmaziun per vischnancas da la Banca chantunala grischuna 27-10-99
- 2. dieta da vischnancas da la Svizra sidorientala atun 99
- Dieta da la cuminanza d'interess per vischnancas pitschnas 13-11-99